

Справа «Проч проти Австрії» (Protsch v. Austria)

У рішенні, ухваленому 15 листопада 1996 року у справі «Проч проти Австрії», Суд постановив, що:

- не мало місце порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Обставини справи

Заявники, Людвіг та Марія Проч, мають у володінні ферму, яка знаходиться в Нідертальхеймі, Верхня Австрія. У жовтні 1980 року районна адміністрація Гмундену оголосила про тимчасову передачу компенсаційних ділянок в межах процесу розподілу та закріплення земель. Схема закріплення була оприлюднена в жовтні 1983 року.

У травні 1984 року, після апеляції заявників, Рада з питань земельної реформи Верхньої Австрії винесла рішення про те, що розподіл ділянок за земельною реформою (яка, до речі, відповідає закону) повинен здійснюватися більш ефективно. Схема закріплення була скерована на доопрацювання до районної адміністрації для прийняття нового рішення.

У січні 1986 року районна адміністрація оприлюднила нову схему. Заявники оскаржували її. У вересні 1986 року згадана Рада відхилила їхню заяву. Застосування схеми в кінцевому підсумку призвело до збільшення продуктивності земель, що компенсувало незначні збитки заявників.

У січні 1988 року останні вимагали грошової компенсації збитків, нібито завданих тим, що ділянки, які відійшли до них за планом, були низько продуктивні.

У лютому 1988 року районна адміністрація відхилила скаргу заявників як неприйнятну. Після апеляції Рада з питань земельної реформи Верхньої Австрії ухвалила рішення, що в даному випадку не було ані законної, ані фактичної підстави вимагати грошової компенсації. Рада в своїх попередніх рішеннях вказала, що заявникам не було завдано якоїсь шкоди, оскільки виробничі та експлуатаційні умови були дотримані.

Зміст рішення Суду

Заявники скаржилися на неможливість отримання ними грошового відшкодування за втрату прибутку від компенсаційного наділу, наданого їм за схемою закріплення.

Суд зазначив, що повинен бути належний баланс між вимогами захисту інтересів суспільства та вимогами захисту основних прав людини. У цьому аспекті тимчасові незручності, яких зазнала особа внаслідок обмеження (відповідно до внутрішнього права), в принципі, можуть бути загалом виправдані, якщо вони були співмірними з метою, переслідуваною цим обмеженням.

Метою процесу закріплення земель було поліпшення інфраструктури та форми сільськогосподарських наділів. Заявники не оспорювали це, але стверджували, що судовий розгляд щодо передачі землі був неадекватно та невиправдано довготривалим. Стосовно стверджуваної заявниками неадекватності Рада з питань земельної реформи Верхньої Австрії два рази ухвалювала рішення про те, що наділ, наданий заявникам, був такої ж вартості, як і попередній. Щодо довготривалості, то схема закріплення набрала законної сили через 6 років після тимчасової передачі земельного наділу. Зважаючи на мету судового розгляду, цей період не може вважатися надмірним.

Місцеві суди перевірили твердження заявників про нібито завдану їм шкоду та ухвалили рішення про те, що останні не зазнали збитків. Навпаки, вони отримали декілька загальних переваг. Порушення права заявників на власність з цієї причини не може бути непропорційним вимогам загального інтересу, який брався до уваги при судовому дослідженні процесу закріплення земель. З огляду на це, порушення ст. 1 Першого протоколу допущено не було.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.